

De wereld van de rashond kent verschillende manieren om aan te geven in welk ‘stadium’ van erkenning een hondenras zich bevindt. Zo hebben we de door de *Fédération Cynologique Internationale* (FCI) officieel erkende en voorlopig erkende hondenrassen. Verder komen er rassen voor die wel in een bepaald land of continent zijn erkend, maar niet daarbuiten. Dat is ook het geval bij de

Perro Ratonero Bodeguero Andaluz

‘Andalusische Rattenvanger’

die al wel door de Spaanse Kennel Club – de *Real Sociedad Canina de España* (RSCE) – is erkend als zelfstandig ras, maar (nog) niet door de FCI. Ten tijde van het samenstellen van dit artikel heeft de Raad van Beheer nog geen informatie over een eventuele FCI-erkenning.

Het ontstaan van de RBA hangt samen met de komst van Engelse wijnhandelaren naar de Spaanse provincie Cádiz, aan het einde van de achttiende eeuw. De wijncultuur in Andalusië is eeuwenoud en de meeste Andalusische wijnen werden vooral naar Engeland geëxporteerd.

In de vorige aflevering van *Onbekend maakt niet onbemind* heb je kunnen lezen over de *Tenterfield Terrier*, gefokt uit kleine, gladharige Foxterriërs. De geschiedenis herhaalt zich, want ook de ‘Andalusische Rattenvanger’ heeft de gladharige Foxterriër als directe voorouder.

De naam van de *Perro Ratonero Bodeguero Andaluz* is afgeleid van de taak van de hond, van zijn omgeving en van het deel van Spanje waarin hij het meeste voorkomt. Andalusië is een autonome regio in Zuid-Spanje en telt bijna 8,5 miljoen inwoners. Om niet steeds de officiële, lange Spaanse naam te hoeven noemen, gebruik ik de afkorting RBA, die je overal in de literatuur tegenkomt. Andere namen die voor de RBA worden gebruikt zijn *Bodeguero Jerezano* (verwijzend naar de Spaanse stad Jerez), *Fusteri*, *Perro de Cuadras*, *Perillo Ratero* en *Terrier de Caza Español*.

*De 'Andalusische Rattenvanger'
heeft de gladharige Foxterriër uit
Engeland als directe voorouder.*

Sherry

In Andalusië is een eeuwenoude wijncultuur aanwezig: 2500 jaar geleden introduceerden de Grieken wijn in Spanje en vanaf circa 1100 jaar voor Christus verbouwden de Andalusiërs zelf wijn. De meeste Andalusische wijnen werden vooral naar Engeland geëxporteerd; tot op de dag van vandaag zijn de Britten min of meer verslaafd aan de zoete wijnen en aan sherry. Niet voor niets verwijst de 'B' in RBA – de 'R' staat voor 'rattenjacht' – naar de Spaanse wijnbouw, de wijnboerderijen en wijnkelders (bodega's); overal in Andalusië vind je bodega's, waarin de wijn in vaten kan rijpen. Maar waar met voedsel en drank wordt gewerkt, zijn ratten en muizen aanwezig en vooral bij de bestrijding van dit ongedierte wordt de RBA ingezet.

Door de witte vacht kan men de hondjes goed zien in de *donkere wijnkelders*

Foto: Perro.shop

Niet alleen in de wijnkelders (bodega's), maar ook in de magazijnen in de haven is er grote vraag naar deze snelle, felle jagertjes op ongedierte.

Nieuw vaderland

Zoals ook het geval is met de Australische Terriër, de Braziliaanse Terriër en de Chileense Terriër, zijn het de Engelsen die hun gladharige Foxterriërs meenemen naar een nieuw vaderland. De eerste taak van deze hondjes is het verdelgen van ratten en muizen op de schepen waarmee ze de oversteek maken. Vooral in de Spaanse provincie Cádiz is een concentratie van Engelse handelaren in wijn en sherry te vinden, die in en rond de stad Jerez de la Frontera hun wijnkelders bouwen. Om deze vrij te houden van ratten en muizen, worden hun Foxterriërs ingezet. En niet alleen in de bodega's, maar ook in de magazijnen in de haven is er grote vraag naar deze snelle, felle jagertjes op ongedierte.

Het is in die tijd dat de Engelse Foxterriër, zoals dat gaat bij alle hondenrassen in een nieuw land, wordt gekruist met lokale honden, eigendom van de arbeiders die in de wijngaarden of in de kelders werken. De RBA lijkt nog het meest op de *Terrier Brasileiro* en de *Terrier Chileno*, respectievelijk uit Brazilië en Chili.

Echte 'jachtterriër'

Het ontstaan van de RBA hangt samen met de komst van de Engelse wijnhandelaren naar Cádiz, aan het einde van de achttiende eeuw. Gezien de gedeelde afstamming is er al snel een grote homogeniteit binnen de RBA. De fokkers selecteren daarbij onder andere op een witte vacht, omdat men dan de hondjes in de donkere, nog onverlichte wijnkelders goed kan zien.

Omdat de RBA een echte 'jachtterriër' is, met een sterke prooidrift, maakt hij geen onderscheid tussen een rat, een muis, een konijn of een kat. De RBA als huisdier nemen kan wel, maar de aanwezigheid van andere kleine huisdieren kan dus eindigen in een bloedbad.

Als inheems Spaans ras erkend

In oktober 1983 worden door Bartolomé Benítez Pérez-Luna de eerste statuten voor een rasvereniging gedeponerd bij het Spaanse ministerie van Binnenlandse Zaken. Daarmee is meteen de oprichting van de *Club Nacional del Perro Ratonero Andaluz* een feit. De eerste officiële rasstandaard voor de RBA wordt opgesteld in 1997. Op een buitengewone vergadering van de rasvereniging wordt deze in januari 1998 goedgekeurd. Twee jaar later volgt de erkenning als een inheems Spaans ras, zowel door het Spaanse ministerie van Landbouw als door de Spaanse Kennel Club, de RSCE. Behalve de Spaanse Kennel Club heeft ook een aantal andere landelijke, vaak kleinere kennelclubs de RBA erkend. Bijvoorbeeld de *Nordic Kennel Union*, waarvan Denemarken, IJsland, Noorwegen, Finland en Zweden lid zijn.

Er zijn vier Ratonero's: de *Ratonero Bodeguero Andaluz*, *Ratonero Mallorquín*, *Ratonero Valenciano* en *Ratonero Murciano de Huerta*

Foto: Maria Vicari Lerario

Een RBA? Nee, dit is een Terrier Brasileiro, die bedrieglijk veel lijkt op zijn Spaanse neef.

Dubbelgangers

Voor keurmeesters lijkt het mij geen onverdeeld genoeg om in Spanje de RBA op shows te mogen keuren, want behalve de dubbelgangers uit Brazilië en Chili zijn ook de Japanse Terriër, de Jack Russell Terriër, de Russell Terriër en de Rat Terriër struikelbrokken. En dan zijn er in Spanje nog een aantal variëteiten, zoals bijvoorbeeld de *Ratonero Mallorquín*, *Ratonero Murciano de Huerta* en de *Ratonero Valenciano*. Uit de namen valt af te leiden dat deze variëteiten zijn ontwikkeld op het eiland Mallorca en rond de Spaanse steden Murcia en Valencia. De vier Ratonero's hebben elk een eigen, lokale geschiedenis. Ze verschillen iets in grootte, exterieur en kleur, maar de gemiddelde kynoloog kan hen niet of nauwelijks uit elkaar houden. Aan het begin van de twintigste eeuw heeft bij de RBA bovendien een kruising met een Toy Terriër plaatsgevonden, maar wie, wat en waar heb ik niet kunnen achterhalen.

In een tijd waarin veel hondenrassen kampen met een te kleine genenpool vraag ik mij af of het in stand houden van al deze directe nakomelingen van de gladharige Foxterriër wel zo verstandig is.

Melanistisch masker

De RBA is een hoogbenige terriër met een schofthoogte van 34,9 tot 42,9 centimeter. De terriër waarop hij het meeste lijkt is, volgens kenners, de Jack Russell Terriër. De RBA heeft een lange voorsnuit, donkere ogen, een driehoekig hoofd en een platte schedel. In landen waar dat nog mag wordt de staart gecoupeerd, maar ze kunnen ook worden geboren met een natuurlijke kortstaart. Zoals op de foto's is te zien, zijn de staande oren hoog geplaatst. Gevouwen oortjes komen ook voor. De kleur van het hoofd is meestal een driekleur – bruin, wit en zwart – en dat wordt een melanistisch masker genoemd. Melanisme is het tegenovergestelde van albinisme en houdt in dat een enkel individu van een diersoort een overwegend zwarte kleur heeft. Bij honden is het vergelijkbaar met bijvoorbeeld het masker van een Whippet, een Duitse Herdershond of een Border Collie. Net als andere terriërs heeft de RBA uitdagingen nodig; het is geen hondje voor bij de kachel. Bij verveling kan hij destructief gedrag gaan vertonen met als gevolg vernielingen, graven of hinderlijk blafgedrag. ■

De kleur van het hoofd is meestal een driekleur – bruin, wit en zwart. Dat wordt een melanistisch masker genoemd.